

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

คำวันอาทิตย์ที่ ๑๕ เวลา ๑๘ นาฬิกา ของเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

วันนี้ที่วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ได้บำเพ็ญกุศลในกรณีพิเศษ เนื่องจากหลวงปู่ริวร จุฑาโม นามสกุลบัวผุด ท่านได้ละสังขารวาระชันมด้วยอายุขัยในวัย ๙๖ ปี ที่อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ท่านบวชมาแล้ว ๓๓ ปี ๓๓ พรรษา ท่านเป็นประชากรของจังหวัดระยอง ท่านได้ออกบวชตามพระลูกชายคือพระอาจารย์บุญมี

ขณะนี้เวลานี้ พระอาจารย์บุญมีก็แก่แล้ว ประชาชนเค้าเรียกว่าพระอาจารย์บุญมีว่าหลวงพ่อบุญมีแล้ว เพราะว่าแก่แล้ว

หลวงพ่อบุญมีเป็นพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ออกบวชเพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นภัยของการเวียนว่ายตายเกิด เมื่อครบ ๕ พรรษาแล้วก็ได้จาริกธุดงค์กรรมฐานไป ณ สถานที่ต่าง ๆ ตามรอยประวัติของหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต พระอาจารย์ฝ่ายพระกรรมฐาน

ปี ๒๕๓๘ ท่านได้พักอยู่ที่หมู่บ้านของชาวแม้ว ชาวแม้วเค้าสร้างหมู่บ้านปลูกผักปลูกผลไม้ยู่ที่นั่น ที่ห่างจากจุดสูงสุดของดอยอินทนนท์ มองดูด้วยสายตาแล้วทางลัดทางตรง อยู่ห่างจากจุดสูงสุดของดอยอินทนนท์ไม่เกินสิบกิโล

หมู่บ้านนั้นเค้ามีที่พักให้พระธุดงค์กรรมฐาน เพื่อไปจาริกปฏิบัติธรรม อยู่ห่างจากหมู่บ้านแม้ประมาณห้าร้อยเมตร ประมาณอย่างนี้แหละ

ปีนั้นหลวงพ่อกัณหาได้จาริกธุดงค์กรรมฐานทางภาคเหนือ หลวงพ่อกัณหาได้พบพระอาจารย์บุญมีที่นั่น พระอาจารย์บุญมีก็ได้พบหลวงพ่อกัณหาที่นั่น หลังจากนั้นหลวงพ่อบุญมีก็เดินธุดงค์ตามหลวงพ่อกัณหาไปขณะนี้เวลานี้ก็ผ่านมาแล้ว ๓๐ ปี

พระอาจารย์บุญมีท่านชื่อดี เป็นพระมีบุญ คือเอาความดีที่ประกอบด้วยปัญญา เอาปัญญาประกอบด้วยความดี ท่านไปอยู่ที่ไหนประชาชนก็เคารพนับถือ พระผู้ประพฤติปฏิบัติก็เคารพนับถือ ท่านเป็นพระสุปฏิปันโนผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นผู้กตัญญูกตเวทีต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กตัญญูต่อพ่อต่อแม่

ท่านได้ธุดงค์กรรมฐานอยู่ที่จังหวัดน่าน อำเภอเวียงสา พระพ่ของท่านแก่เฒ่าชรา ท่านก็เอาพระพ่ไปอุปฐากอยู่ เมื่อหมดอายุขัยวัย ๘๖ ปี เมื่อวานนี้ตอนบ่าย ท่านก็แจ้งมาว่าพระหลวงปู่พระพ่ได้ละสังขารวាយชนม์แล้ว หลวงพ่อกัณหาเลยบอกว่า ให้นำสรีระมาบำเพ็ญกุศลที่วัดป่าทรัพย์ทวีฯ แห่งนี้

โยมพ่อโยมแม่ของท่านพระอาจารย์ประจวบ ที่อยู่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นสามเณรกรรมฐาน เป็นพระกรรมฐาน ตั้งใจตั้งแต่เป็นเด็ก ๆ จนเป็นพ่อแม่ ครูปาอาจารย์ของพุทธบริษัทในเมืองไทยและต่างประเทศ ก็เอาพ่อแม่มาบำเพ็ญกุศล ประชุมเพลิง ณ วัดป่าทรัพย์ทวีฯ แห่งนี้แหละ เพื่อไม่ให้หลวงพ่อกัณหาเดินทางไกลมาก

หลวงพ่อบุญมีถึงได้บอกผู้ที่กำลังทรัพย์กำลังปัญญา บอกว่าจะได้นำสรีระไปบำเพ็ญกุศลที่วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

จะบำเพ็ญบุญกุศลสวดพระอภิธรรม ๓ ค่ำ คือเริ่มต้นตั้งแต่คืนวันอาทิตย์ นับ ๑ วันอาทิตย์ ๒ วันจันทร์ ๓ วันอังคาร วันอังคารครบ ๓ ค่ำ วันพุธวันที่ ๑๘ เป็นวันประชุมเพลิง เวลาประชุมเพลิงเวลา ๑๐ นาฬิกา เพื่อให้ครูบาอาจารย์ที่เดินทางมาจากทางไกลจะไม่ได้กลับถึงวัดดึกเกินไป

การบำเพ็ญบุญกุศลก็เอาหลักการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการไม่ทำบาปทั้งปวง ทำแต่บุญแต่กุศล เอามรรคเอาอริยมรรคคือเอาศีล เอาสมาธิเอาปัญญา เอาความสงบกับปัญญาไปพร้อม ๆ กันที่เรียกว่าพระธรรม พระวินัย พระธรรมพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่มีทั้งหมดแปดหมื่นสี่พันพระธรรมชั้นที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้ไว้เป็นหลักการ อุดมการณ์อุดมธรรมที่เป็นสัมมาทิฐิ สัมมาทิฐินั้นได้แก่ปัญญา

มนุษย์เราต้องเอาความรู้ที่เป็นบริสุทธิ์คุณนำชีวิต พร้อมเอาการประพฤติปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน เป็นความรู้คู่กับปัญญา เป็นความสงบกับปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เป็นสมณะคือความสงบ เป็นสัมปชัญญะคือปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

มนุษย์เราทั้งหลายก็จะพากันเป็นพระได้ทุก ๆ คนด้วยความรู้ความเข้าใจ คำว่าพระคือพระธรรมคือพระวินัย ไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย เอาพระธรรม เอาพระวินัยนำชีวิต

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม ท่านตรัสว่า เธอทั้งหลายจงพากันประพฤติพรหมจรรย์เถิด พรหมจรรย์หมายถึง ยกเลิกสัญชาติญาณที่เป็นนิติบุคคลตัวตน ที่มันเป็นภพเป็นชาติ เป็นการเวียนว่ายตายเกิด ที่มีความสำคัญนั่นหมายความว่าธาตุทั้งสี่ชั้นทั้งห้าอายตนะสิบสองเป็นเรา ต้องยกเลิกหมด เพื่อจะได้ก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ ก้าวไปด้วยศีลด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาไม่ไปตามผัสสะ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มีความสงบมีปัญญา มีปัญญามีความสงบ

มนุษย์เราผู้ที่เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เรานี้อายุขัยอยู่ได้ชั่วศตวรรษหนึ่งคือร้อยปี ถ้าเราใจดีใจสบาย เรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาอยู่ได้มากกว่าร้อยปีนะ

หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม เราต้องเอาธรรมนำชีวิต ให้มีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เมื่อมันผ่านไปแล้วก็ให้ปล่อยให้อว่าง เพราะสิ่งที่มันผ่านไปแล้วผ่านมาแล้วนะ มันเอากลับคืนมาไม่ได้เพราะมันเกษียณแล้ว

มนุษย์เราต้องรู้ริยสัจสี่อย่างนี้ ปัจจุบันเรารู้เข้าใจว่าทุกอย่างมันเป็นเพียงสิ่งที่สัญจรไปมา มันเป็นสิ่งจรไปจรมา ทั้งจรไปจรมาทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ ต้องรู้เข้าใจ เรามีตามันถึงมีรูป ถ้าเราไม่มีตามันก็ไม่มีรูป เราต้องรู้เข้าใจ เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไป มันถึงมี ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราจะไม่รู้จักความว่าง

ความรู้ความเข้าใจเรื่องพระธรรมเรื่องพระวินัยถึงมาหุคกรรมหุคกฏของกรรม หุคผลของกรรม พระธรรมพระวินัย สีขากบหน้อยใหญ่ถึงเป็นสิ่งที่มาหุค วัฏฏสงสารด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ

ผู้ที่ได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐ ต้องรู้เข้าใจว่าพระธรรมพระวินัยนี้เป็นหลักการ
อุดมการณ์อุดมธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่าให้รู้เข้าใจ
ในวิภูฏสงสาร ในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ในเรื่องหยุดการเวียนว่ายตายเกิด

ให้รู้เข้าใจ อย่าเห็นอะไรแล้วไปตามสิ่งนั้น ๆ เห็นรูปก็ตามรูปไป ได้ยินเสียงก็ตาม
เสียงไป ได้กลิ่นก็ตามกลิ่นไป ได้รสก็ตามรสไป ได้สัมผัสอะไรต่าง ๆ ก็ตามไป
อย่างนี้ ใจนึกคิดปรุงแต่งไปเรื่อยอย่างนี้ไม่ได้

เราต้องกลับมาหาความสงบกลับมาหาปัญญา เราจะตอบด้วยศีลด้วยสมาธิ
ด้วยปัญญา

เราทั้งหลายต้องมารู้เข้าใจที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพวกเรา
ทั้งหลายมารู้ความจริงของการเวียนว่ายตายเกิด รู้ความจริงของการหยุดไม่เวียนว่าย
ตายเกิด ถึงมีคำว่าสมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ นี้อยู่ที่มีความเห็นถูกต้องเข้าใจถูกต้อง
ปฏิบัติถูกต้อง มันเป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ มันเป็นธรรม
เป็นปัจจุบันธรรม

ความรู้ความเข้าใจนี้ถือว่ามันเป็นทั้งข้อสอบและข้อตอบอยู่ในตัว

การเรียนการศึกษานี้ จุดมุ่งหมายของการเรียนการศึกษาเพื่อความรู้ความเข้าใจ
การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ การพิจารณาพระไตรลักษณ์เพื่อเป็นวิปัสสนา
จุดมุ่งหมายก็เพื่อให้เกิดปัญญา เพื่อให้รู้แจ้ง การฟังการบรรยายต่าง ๆ ในเรื่องศาสตร์
ต่าง ๆ จุดมุ่งหมายก็คือความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ การเจริญสติปัญญาน ถึงเป็นหลักการประพฤติการปฏิบัติ

มนุษย์เราต้องมีความสงบกับปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

เราคิดดูดี ๆ นะ ความสงบกับปัญญามันแยกกันไม่ได้ สมถะกับวิปัสสนา มันแยกกันไม่ได้ อย่างเช่นพระพุทธเจ้าประสูติก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้ก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ แสดงธัมมจักรกับปวัตตนสูตรบอกกล่าวมหาชนทั้งหลายว่า ๓ เดือนข้างหน้า พระตถาคตเจ้าจะปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ หมายถึงความเต็ม ๆ ๆ ๆ ๆ มันเป็นความพอเพียงเพียงพอ มันเป็นความพอดี

ตรัสรู้ก็เดือน ๖ นะ ๖ นี่ก็หมายถึงอายตนะภายใน ๖ คือตาหูจมูกลิ้นกายใจ มัน ๖ นะ แล้วอายตนะภายนอก รูปเสียงกลิ่นรสโผฏฐัพพะธรรมารมณ์ก็ ๖ นะ รู้แจ้งเรื่องอดีตอนาคตรู้เรื่องปัจจุบันไม่ไปตามผัสสะไม่ไปตามอารมณ์ เอาศีลเอาสมาธิ เป็นหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม มีปิตีมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ การปฏิบัติ

เราทั้งหลายน่าจะรู้หลักการอุดมการณ์การประพฤติการปฏิบัติ เพราะเราต้อง เอาธรรมนำชีวิต ถึงเราจะพัฒนาประชาธิปไตย ประชาธิปไตยก็ต้องเอาธรรมนำชีวิต ถึงเราจะพัฒนาสังคมนิยมนะ นิยมชมชอบ คนส่วนใหญ่ถึงจะชอบกัน เราก็ต้องปรับตัวเข้าหาธรรมนำ ต้องเอาหลักธรรมนำเป็นหลัก หลักธรรมนำ เป็นการพัฒนาใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน

การปฏิบัติธรรมมันเป็นมรรคเป็นอริยมรรค

เรามองดูคิดดูดี ๆ อริยมรรคมีองค์แปดนี้เป็นความสมบูรณ์มันเป็นความเต็ม ๆ ๆ ในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยมันเป็นความสงบ เป็นปัญญา เป็นความเต็ม

เปรียบเสมือนต้นไม้ต้นหนึ่งนี้แหละต้นไม้ต้นนั้นเค้าได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้ นะ ต้นไม้ที่อยู่กลางแจ้งที่สว่างงาม อุดมสมบูรณ์นะ สมบูรณ์ทุกส่วนของต้นไม้ ต้นไม้ต้นนั้นเค้าได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้ มาจากทางรากทางใบทางกิ่งทางสาขาทางยอดตลอดปริมณฑล ทั้งอากาศทั้งแสงแดดทั้งออกซิเจน ต้นไม้ต้นนั้นถึงจะอุดมสมบูรณ์ ไม่ใช่ได้เฉพาะทางใดทางหนึ่ง ไม่ได้เฉพาะทางรากนะ

อริยมรรคมีองค์แปดมันเป็นความสงบกับปัญญา มันเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา เราอยู่ที่ไหนทำอะไรเราก็ปฏิบัติได้เราต้องรู้เข้าใจเรื่องพระนิพพาน พระนิพพานหรือว่าพระศาสนามันเป็นการยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้องทำไม่ถูกต้อง พระนิพพานนี้คือความจริงคือความเป็นประภัสสร ไม่ก้ำวก้ำยใคร ไม่ลิดรอนสิทธิใคร ไม่มีความปรุงแต่ง หยุดความปรุงแต่ง

เราคิดดูดี ๆ นะ ทางวิทยาศาสตร์ก็ปรุงแต่งให้มันดีให้มันเพอร์เฟกทางวิทยาศาสตร์นะ พระนิพพานหยุดความปรุงแต่งด้วยปัญญา ผู้ที่อธิบายพระนิพพานถึงอธิบายได้พอสังเขป เพื่อให้เกิดปัญญาบริสุทธิ์คุณ ไม่ใช่ปัญญาเพื่อตัวเพื่อตนนะ ต้องเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณ

เราอยู่ที่ไหนทำอะไรต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ให้มีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ให้เอาหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ได้เสวยวิมุตติสุข ท่านได้ระลึกถึงความประเสริฐที่หมู่มวลมนุษย์ทั้งหลายที่เกิดมา

เราทั้งหลายเกิดมาเป็นผู้ประเสริฐได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐท่านถึงได้ส่ง
พระอรหันต์ขึ้นมาสอนออกไปเผยแผ่ธรรมะ และส่งพระอรหันต์ไปเผยแผ่ไปทางละรูป
ไม่ให้ไปหลายรูป เพราะเมื่อรู้เข้าใจอยู่ที่ไหนก็จะมีปัญหา อยู่ที่ไหนก็มีแต่ความสงบ
มีแต่ปัญญา ไม่มีปัญหา

ก่อนไปก็มีการเซ็นเซอร์ ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ

มีคำถามว่าเมื่อเธอไปในสถานที่นั้น ๆ สถานที่นั้นไม่อำนวยความสะดวกสบาย
เพราะเค้าไม่ได้เอาธรรมชีวิต เค้าเอาสัญญาตถาณนำชีวิตท่านจะทำอย่างไร
เพราะตัวตนคือตัวร้าย ตัวตนคืออันตราย เธอจะทำอย่างไร

ถ้าเค้าว่าให้เรา เธอจะทำอย่างไร พระอรหันต์ขึ้นมาสอนเจ้าก็ตอบว่า ก็ดีกว่าเค้าดีเรา

พูดให้มันสั้น ๆ กระทัดรัด เค้าดีเราจะทำอย่างไร ก็ดีกว่าเค้าฆ่าเรา

เค้าฆ่าเราจะทำอย่างไร ก็ดีกว่าเราฆ่าเค้า

ความรู้ความเข้าใจนี้จะเป็นพระธรรมพระวินัยเป็นธรรมเป็นธรรมบุญ
จะมีแต่ความสงบมีแต่ปัญญา มีแต่ปัญญามีแต่ความสงบ จะให้สิ่งต่าง ๆ นั้นมีแต่คุณ
ไม่มีโทษ เพราะความรู้ความเข้าใจ เมื่อเรามีตาก็มีรูป เรามีหูก็มีเสียง มีจมูกก็มีกลิ่น
สิ่งเหล่านี้เพียงสัญจรไปมาด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างนี้

เราทั้งหลายถึงจะเป็นคนหยุดกาลหยุดเวลา หยุดการเวียนว่ายตายเกิด หยุดเรื่อง
หยุดปัญหา หยุดกาลเวลา

เราไม่รู้ไม่เข้าใจทำให้กาลเวลากลับคืนเรา ทำให้รูปเสียงกลิ่นรสโผฏฐัพพะ
ธรรมารมณ์กลับคืนเรา

เราทั้งหลายต้องรู้หรือริยสัจสี่ ไม่ตามอารมณ์ ไม่ตามสิ่งแวดล้อม

เราทั้งหลายจะหยุดเวลา จะได้เจริญสติสัมปชัญญะด้วยความรู้ความเข้าใจ
รู้จักข้อวัตรข้อปฏิบัติ รู้จักความเป็นพระ

พระนี่คือพูดดี ๆ กิริยามารยาทดี ๆ ที่ประกอบด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ ไม่ใช่ดี
เพื่อตัวเพื่อตน ไม่ใช่เรียนหนังสือเพื่อตัวเพื่อตน ทำงานเพื่อตัวเพื่อตน เป็นข้าราชการ
นักการเมืองเป็นนักบวชเพื่อตัวเพื่อตนตัวตน นั้นแหละคือการเวียนว่ายตายเกิด

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจในการประพฤติ
การปฏิบัติ อยู่ที่ไหนเราก็ทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้แหละ ถือว่าอยู่ที่ไหนมันมีข้อสอบ
ข้อสอบนะ เราต้องรู้จักการประพฤติการปฏิบัติ

เหมือนพระทางตะวันออกเฉียงเหนือนี้ ไปกราบท่านเจ้าคุณพุทธทาสภิกขุ
ที่สวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไปกราบท่านท่านก็ถามว่ามาจากไหนละ ก็ตอบท่านว่ามาจากท่านว่ามาจาก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มากราบมาไหว้ท่านพุทธทาสภิกขุ มาขออยู่กับท่าน
พุทธทาสภิกขุ ท่านพุทธทาสภิกขุท่านก็ถามว่า ท่านไม่มีที่อยู่หรือ ทำไมถึงจะมาขอ
อยู่กับท่านนะ พระก็ตอบว่าจะมาขออยู่เพื่อจะประพฤติปฏิบัติธรรม

ท่านพุทธทาสภิกขุก็ให้ความรู้ความเข้าใจว่า การประพฤติการปฏิบัติต้องรู้เข้าใจ
การปฏิบัติธรรมคือการหยุดวิญญูสงสารด้วยความรู้ความเข้าใจ เพราะความเป็นพระ
อยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ เพราะพระนั้นอยู่ที่เราอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ ถ้าใครมี
ธาตุทั้งสี่ขั้นทั้งห้ามีอายตนะทั้งหกทุกคนก็เป็นพระได้ พระนั้นคือพระธรรมพระวินัย
ให้รู้เข้าใจ ให้มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ทุกคนอย่าไป

ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย ทำตามใจตามอัธยาศัยนั้นไม่ใช่พระ นั่นคือวิภูฏสงสาร นั่นคือการเวียนว่ายตายเกิด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าเอาพระธรรมพระวินัยด้วยความรู้ ความเข้าใจนี้แหละเป็นการประพณีการปฏิบัติ เราจะเข้าสู่หลักการอุดมการณ์ อุดมธรรม

อย่างเราไปอยู่กับหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไปอยู่กับหลวงปู่ชา สุภัทโท ไปอยู่กับ ท่านหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ไปอยู่กับท่านไปเอาหลักการอุดมการณ์ ปฏิบัติติดต่อกันเอง

การที่รู้เข้าใจเรื่องศีลเรื่องสมาธิเรื่องปัญญา ปฏิบัติติดต่อกันเองมีหลักการ อุดมการณ์อุดมธรรม มันจะเป็นสมาธิโดยธรรมชาติ เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา โดยธรรมชาติ การปฏิบัติติดต่อกันเองมันจะเป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา เป็นปัญญาประกอบด้วยความดี

พระธรรมพระวินัยข้อวัตรข้อปฏิบัตินี้เป็นหลักการอุดมการณ์อุดมธรรมที่ดี ให้เราเข้าใจ เราจะได้รู้ข้อวัตรข้อปฏิบัติในระบบความคิดระบบคำพูดกายวาจา กิริยามารยาทอาชีพและใจ เราจะได้รู้ระบบรู้กรรมรู้กฎแห่งกรรมรู้ผลของกรรม

การทำอะไรที่ติดต่อกันเองนี้แหละคือความไม่ขาดไม่ต่างไม่พร้อยมันจะเป็น กระบวนการของกระแสปฏิบัติจนสมบูรณ์ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า ให้ปฏิบัติติดต่อกันเอง

สติปัฏฐานทั้งสี่ สติคือความสงบสัมปชัญญะคือตัวปัญญา

เราต้องมีสติปัฏฐานเป็นอริยมรรคมีองค์แปดทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามารยาท ทั้งอาชีพให้มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เรารู้เข้าใจ ตั้งใจตั้งใจ เต็มใจ เต็มใจ เต็มใจ การประพฤติการปฏิบัติถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง ไม่มีลับหลังและต่อหน้า ต้องปักหมุดไว้เลย จุดมุ่งหมายคือพระนิพพาน พระนิพพาน บริสุทธิคุณทั้งกายวาจา กิริยามารยาทอาชีพตั้งใจ

พระนิพพานคือบริสุทธิคุณ เป็นความบริสุทธิ์ไม่มีมลทินไม่มีต่างไม่มีพร้อย ไม่มีนิติบุคคลตัวตนเป็นความสงบเป็นปัญญา เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา

การประพฤติการปฏิบัติมันต้องเน้นมาที่ใจอย่างนี้ถึงเป็นบริสุทธิคุณ

ถ้าเราปฏิบัติให้มหาชนเค้าเลื่อมใส เพื่อให้หมู่บรรพชิตเรารัก ว่าเราได้ มอก. ได้มาตรฐานอย่างนี้ก็ถือว่ายังไม่ได้ ถือว่าเป็นนักหลอกลวงอยู่ ไม่ใช่บริสุทธิคุณ ต้องตั้งใจตั้งใจ เต็มใจ เต็มใจ เต็มใจ การปฏิบัติถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่าเบื้องต้นก็ต้องหยุดคิดหยุดนึก ในเรื่องกามเรื่องพยาบาท เราต้องปฏิบัติทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามารยาททั้งอาชีพ ต้องเน้นที่ใจที่เจตนาให้ครบทุกอย่างเป็นอริยมรรค ให้เข้าใจ

ถ้าเราไปตรึกในกามในพยาบาทนั้นแหละเป็นวิภูฏสงสาร มันเป็นการพัฒนา ระดับความหลงนะ ระดับวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ก็ต้องพัฒนาเพื่อเสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละมันไม่ได้ เป็นมนุษย์ต้องเสียสละ ไม่เสียสละมันไปไม่ได้ ถ้าไม่เสียสละ มันก็อยู่กับที่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงตรัสว่า เราต้องละความยึดมั่นถือมั่น เห็นภัยในวัฏฏสงสารนะ

คำว่าพระนี่คือพระธรรมคือพระวินัย เห็นภัยในวัฏฏสงสาร ละความชอบความชัง เพื่อให้ปฏิบัติมันติดต่อกันเนื่อง การกระทำติดต่อกันเนื่องนั้นถึงจะเป็นศีลเป็นสมาธิ เป็นปัญญา

เหมือนไถ่มัดไฟไข่นี้แหละ ไถ่ไฟไขใช้เวลา ๓ อาทิตย์จะพอกด้วยแม่ของไข หรือพอกด้วยไฟใช้เวลา ๓ อาทิตย์

การทำอะไรติดต่อกันเนื่องมันจะเป็นชิพฝังอยู่ในชั้นในสัญญาชั้นใน มันจะเป็น เมมโมรี่ที่ว่าเรื่องกรรม พระอรหันต์ที่มีเจโตปริยญาณ ระลึกชาติได้ท่านจะรู้เรื่องนะ ท่านระลึกชาติได้ ชาติหนหลังปางก่อน เคยเกิดเป็นอะไร ๆ ระลึกชาติได้ พระพุทธเจ้า ระลึกได้ถึงไม่มีที่สุดไม่มีประมาณ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยบารมีบริสุทธิ์คุณ

มนุษย์เราผู้เป็นฆราวาสก็มีหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม มีหลักการ อุดมการณ์ อุดมธรรมอย่างนี้มานับเป็นหลาย ๆ ปี ถึงมีวันพระมีวันธรรมสวนะ มีวันพระ ๘ คำ ๑๕ คำ ปัจจุบันนี้ก็ใช้หลักการเดียวกัน วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุด ก็ยังใช้หลักการ เดียวกัน วันจันทร์อังคารพุธพฤหัสบดีเป็นวันทำงานกับวันปฏิบัติธรรมไปพร้อม ๆ กันเพื่อให้ได้ทั้งงานได้ทั้งใจไปพร้อม ๆ กัน

วันเสาร์วันอาทิตย์เน้นเรื่องจิตเรื่องใจยกเลิกการทำงานมาเจริญสติปัญญาอันสไปเสียสละ ผู้ถือศาสนาพุทธก็ไปที่วัดผู้ที่ถือศาสนาคริสต์ก็ไปที่โบสถ์ ผู้ที่ถือศาสนา อิสลามก็ไปที่มัสยิด พราหมณ์ฮินดูซิกข์ก็ไปวิหารไปเทวสถาน สถานที่ที่เป็นศูนย์รวม

ที่เป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญานี้ เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์ มนุษย์เราต้องทำ
อย่างนี้

มนุษย์เราก็มีหลักการทางกายวาจาภิรียมารยาททั้งอาชีพทั้งใจ มีถนนหนทาง
เราจะเดินทางไกลไปสู่พระนิพพานก็ต้องมีหนทาง

ชีวิตของเราที่เราก้าวไปด้วยอายุขัยนี้คือการเดินทางนะ ความเพลิดเพลिन
ความประมาท องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราจะประมาทจะเพลิดเพลिन
ไม่ได้นะ มันจะเสียเวลา ตัวตนนั้นมันจะกลืนกินเวลานะ

เราต้องเอาธรรมเอาธรรมบุญ เราต้องเห็นภัยในกรรมในกฎแห่งกรรม
ในผลของกรรมนะ เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่เข้าใจ เราก็จะมาเอามามีเป็นอยู่อย่างนี้
นั่นคือการสร้างวิกฎสงสารนะ เป็นการลิตรอนในสิ่งที่ถูกต้อง

การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ ถ้าไม่เอาใจไปพร้อมกันมันไปไม่ได้

เราต้องมองดูตัวอย่างแบบอย่างประเทศเค้าพัฒนาแล้ว อย่างเช่นพระอาจารย์
สุเมโธ เป็นคนประเทศอเมริกาได้พัฒนาทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาอย่างไรมันก็ไปไม่ได้
เพราะพัฒนาเพื่อตัวเพื่อตน เพราะตัวตนมันก็มีแต่ทุกข์เกิดขึ้นทุกข์ตั้งอยู่ทุกข์ดับไป
นอกจากทุกข์ไม่มี จึงได้แสวงหาทางออกอีกทางหนึ่งนะ ได้ไปที่ประเทศอินเดีย
ประเทศเนปาล ศรีลังกา แล้วไปที่ประเทศพม่า ได้มาที่เมืองไทยมาบวชที่ประเทศไทย
มาอยู่กับท่านหลวงปู่ชา สุภัทโทที่วัดหนองป่าพง

นักวิทยาศาสตร์นี้ก็จะแก้ไขภายนอก ไม่ได้แก้ไขทางจิตใจ มันมีแต่ความทุกข์
เดินก็ทุกข์ นั่งก็ทุกข์ ทำอะไรก็ทุกข์ ท่านหลวงปู่ชา ให้สติปัญญาของพระฝรั่งสุเมโธว่า

พระสุเมโธ... พระสุเมโธเป็นทุกข์ หรือว่าวัดหนองป่าเป็นทุกข์

ให้รู้เข้าใจนะ การพัฒนาการประพุดติการปฏิบัติสิ่งทีภายนอกเราก็ดึงพัฒนาไปตามเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ เพื่อดำเนินความสะดวกความสบาย ส่วนภายในเราก็ดึงแก้ทีใจของเรา เข้าถึงความสงบด้วยความรู้ความเข้าใจ ชีวิตของเรานั้นจะได้เข้าถึงความสงบด้วยปัญญา

เราปฏิบัติอย่างนี้ติดต่อกันเรื่อยๆ เราก็ดึงมีศีลมีปัญญา เราก็ดึงแก้ปัญหาคิด

ท่านพระสุเมโธรู้เข้าใจ ได้เอาหลักการนี้ไปประพุดติปฏิบัติติดต่อกันเรื่อยๆ เป็นเวลา ๑๐ ปี ดีมากเลย แก้ปัญหาคิด

หลวงปู่ชาถึงได้พูดกับพระสุเมโธว่า พระสุเมโธนะ ถึงกาลถึงเวลาแล้วนะ ให้กลับไปบอกธรรมะกับคนทางยุโรป คนทางยุโรปเค้ามีสติมีปัญญา เป็นนักวิทยาศาสตร์เพื่อให้นักวิทยาศาสตร์ เอาจิตเอาใจไปพร้อมกันถึงจะแก้ปัญหาคิดต่อไปในกายภาคน้ำพระพุทธานุสาจะไปเจริญทียุโรปนั่นแหละ

ท่านพุทธทาสภิกขุก็บอกพระทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าให้เรารู้เข้าใจนะ การประพุดติการปฏิบัติมันเป็นอริยมรรคมีองค์แปด มันคือรู้หรือสงสัย เราอยู่ที่ไหนทำอะไรก็ปฏิบัติอยู่ทีนั้น เราไม่ต้องมาอยู่สวนโมกข์หรือ เราอยู่ทีบ้านทีสถานทีรู้เข้าใจเข้าสู่ภาคประพุดติภาคปฏิบัติ

อย่างท่านหลวงปู่ชาท่านก็ได้ส่งพระอาจารย์สุเมโธกลับไปเผยแผ่ทีประเทศอังกฤษทีทางยุโรป เพื่อไปบอกความรู้ความเข้าใจ ว่ามนุษย์เราทั้งหลายต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต เค้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

เรามาคิดดูดี ๆ นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไม่ได้เอาแต่ความรู้ความรู้นั้นต้องคู่การประพุดติการปฏิบัติ ความรู้ไม่คู่การประพุดติการปฏิบัติไม่ได้นะ

ถ้ามีความรู้ไม่คู่การประพฤติกการปฏิบัติมันเป็นการวิบัติ ความรู้ไม่คู่การประพฤติกการปฏิบัติเราได้เห็นเป็นประจักษ์เป็นพยาน เราได้เห็นตึกสง.ของเมืองไทยมันพังทลาย มีแต่ความรู้ไม่คู่การประพฤติกการปฏิบัติ เอาทุจริตนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิต ชีวิตนี้มันเกิดมาเพื่อมาทำร้ายตัวเองเพื่อมาพังทลายหรือว่ามาทำลายความถูกต้อง ชีวิตนี้มันพังทลายเลย เสียชาติเกิด ได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐแล้วเอาความหลงนำชีวิตนี้มันเสียชาติเกิด ชีวิตนี้มันพังทลายเหมือนตึก สง.

เราทั้งหลายเป็นมนุษย์ได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐให้เรารู้ให้เราเข้าใจเรื่องหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็เป็นเหมือนประเทศไทยนี้แหละ

ประเทศไทยจัดการเรื่องยาเสพติด จัดการมาแล้วเกือบร้อยปี แต่มันแก้ปัญหาไม่ได้ มีแต่มากขึ้นกว่าเก่า เพราะมีแต่ความรู้ไม่มีการประพฤติกการปฏิบัติ

อย่างเรื่องสวมหมวกกันน็อค ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๕ เดียวนี้กาลเวลามันก็ผ่านมา ๔๐ กว่าปีแล้ว มันก็ยังแก้ปัญหาไม่ได้ ตัวตนนี้แหละคือปัญหานะ ให้เรารู้เราเข้าใจ

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องฟังที่ฟังประเสริฐของเราคือพระธรรมพระวินัย

พระธรรมพระวินัยที่เป็นความรู้คู่กับการประพฤติกการปฏิบัติ คือเป็นบ้านของเราที่อยู่ของเรานะ พระธรรมพระวินัยคือเป็นพระนิพพานมันหยุดวิภูฏสงสารกำลังทวงสิทธิ์คืนมา เพื่อเอาความถูกต้องกลับคืนมา เอาความสงบกลับคืนมา เอาออกซิเจนกลับคืนมาด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายจะได้รู้จักพระนิพพานคือบ้านของเรา พระนิพพานคือศีล คือสมาธิ คือปัญญา คือข้อวัตรกิจวัตร

เราทุกคนให้มีปิติมีความสุขมีเอ็กคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เราอย่าเอาความหลงนำชีวิต ถ้าอย่างนั้นชีวิตของเรามันจะพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ ตึกสตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้ไขตั้งแต่ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์จะไปเอาความสุขบนความหลงชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ทั้งหลาย สิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมณฑล เค้าย่อมพังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับน้ำหนักได้ ไม่ใช่ไม่โก่งกิ้นคอร์รัปชันนะ แต่เค้าย่อมโก่งกิ้นคอร์รัปชันน้อยพอที่จะรับแผ่นดินไหวจากมณฑลทะเลประเทศพม่า ศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่เมืองมณฑลทะเลประเทศพม่าห่างไกลกันตั้งนับพันกิโล

นี่ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร รู้จักความคิดรู้จักอารมณ์เหมือนท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร สมุทฺธปฺรภาการ ท่านรู้จักความคิดการปรุงแต่งของตัวเอง

เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตของเราทั้งหลายมันก็ต้องพังทลาย เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี้แหละ

ตึก สตง.ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวมของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวมของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตนไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปดถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีวะด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติมันก็มีความสุขอยู่แล้วด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพฤติกการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีวะ เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเองให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักกรรมบุญ ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ มารับผิดชอบโฟกัสในการประพฤติกการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สุทผูกเนคไท เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่ใช่ผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลงต่างหาก ทรงความโง่ความหลงมกต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึง ธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเป็นอบายมุขอบายภูมินะ มันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวิภูฏสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ใน ระนาบของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภพภูมินี้แหละ ภพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะได้ไม่ย่ำต๊อกกับความหลงที่มีศัพท์ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้นมันจะวณอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับสิ่งนั้น ๆ อยู่ในภพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวณในความหลงอย่างนั้น จิตใจวณอย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโน เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวิกฎสงสาร ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตร หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลายได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคลตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลงนำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั้นนะประเทศเล็ก ๆ เท่อำเภอนึงของเมืองไทยก็ไม่ได้ เค้าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งในเอเชียเพราะเค้าตั้งบ่อนคาสิโน มาเก๊าส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็รวยเพราะเค้าพัฒนาตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบอย่าลืมนะชีวิตของเรามันเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้วเราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกละที่เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้อาอุตมธรรมให้อาธรรมอาธรรมบุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง
เพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย
เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึง
ความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรีศรูก็เป็น
วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการ
รู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณ
มีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ขันธ์ทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ
ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ดีนะ รวยความโง่หลงมกมายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์
มันไม่ดีนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ
เคাঁเล็กนิตเดียวเคাঁตั้งบ่อนคาสีโนเคাঁรวยกัน ประเทศมาเก๊า ก็เหมือนกัน
เคাঁรวยกัน

ประเทศสิงคโปร์เคাঁมีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ เคাঁคิดว่าประเทศ
สิงคโปร์มันเล็กนิตเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวยได้ เพราะคนในนี้โลกนี้
มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก

ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโน เราสามารถรวยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์
 แค่ว่าพากันตั้งบ่อนคาสีโน จะเรียกบ่อนคาสีโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้
 มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่า
 เราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสีโน
 นำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสดาทุกศาสนาเค้ามายกเลิกบ่อนคาสีโน
 มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา
 ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

ให้เราถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลักเป็นโมเดล ประเทศไทย
 ของเรา สำหรับผู้ถือศาสนาพุทธ ก็เอาพระพุทธเจ้าเป็นหลัก ผู้ถือศาสนาคริสต์
 ก็เอาพระเยซูเป็นหลัก ถือศาสนาอิสลามก็เอาพระนบีมูฮัมหมัดเป็นหลัก

ถ้าเราคิดด้วยปัญญานี้ พระศาสนานี้คือธรรมคือสภาวะธรรมคือธรรมนุญ
 มันเป็นการยกเลิกค่ายกเลิกเรา ชื่อเสียงเรียงนามต่าง ๆ นั้นมันเป็นชื่อ เราต้องรู้เข้าใจ
 เราจะได้ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยกเลิกเขายกเลิกเรา เพื่อเอาธรรมนุญนำชีวิต
 ชีวิตนี้ถึงจะมีความสงบมีปัญญา มีพระนิพพาน มีสันติภาพ

บุญกุศลที่คณะสงฆ์ญาติธรรม ญาติพี่น้องได้ร่วมรวมกันเพื่อมอบให้ส่งให้เพื่อบูชา
 หลวงปู่ริ้ว รุจิลาภ เพื่อไปสู่สุคติสรวงสวรรค์มรรคผลพระนิพพาน

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายให้พากันเสียสละ เพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์
 ของผู้อื่นด้วยความไม่ประมาท ด้วยความดีที่ประกอบด้วยปัญญา

โอวาทของหลวงปู่มนตร์สว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และแน่นอนนะ

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืนนะ

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่ดีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรม
ความดีเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณเท่านั้น การระงับสังขารทั้งหลายด้วยความรู้ความเข้าใจ
เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ นั่นแหละคืออริยมรรค เป็นหนทางที่ประเสริฐ
มีพระนิพพานตั้งแต่ในปัจจุบัน ไม่ต้องรอพระนิพพานเมื่อตายแล้ว ถ้าปัจจุบัน
ไม่มีพระนิพพาน อนาคตจะมีพระนิพพานได้อย่างไร

ให้เรารู้เข้าใจเรื่องพระธรรมพระวินัย พระธรรมพระวินัยที่เป็นสัมมาทิฐิ
เพื่อหยุดวิภูฏสงสารนั่นแหละคือพระนิพพาน ให้พวกเรารู้เข้าใจในเรื่องพระนิพพาน
ให้เข้าใจนะ
